

Kønsbestemt lønforskel på det private arbejdsmarked

Hovedkonklusioner

1. Blandt de privatansatte akademikere uden ledelsesansvar indenfor DM's område er den uforklarede lønforskel mellem mænd og kvinder 5,7 procent. Den ukorrigerede lønforskel er 9,5 procent. Det svarer til en gennemsnitlig forskel på 4.809 kroner.
2. Der er stor forskel på, hvor stor lønforskellen mellem mænd og kvinder er på tværs af uddannelsesniveauer, brancher og arbejdsopgaver. De arbejdsopgaver, hvor man finder de største relative lønforskelle, er indenfor "Salg", "PR" og "Biokemi".
3. Knap halvdelen af den ukorrigerede lønforskel kan forklares af forskelle i mænds og kvinders karakteristika såsom anciennitet, arbejdsopgave, branche, region og uddannelse.
4. Siden 2010 har lønforskellen mellem mænd og kvinder stort set været konstant

Sådan har vi gjort

Det anvendte løntal er baseret på den faktiske indkomst, som er registreret hos Danmarks Statistik via SKAT. Analysen baserer sig på danske lønmodtagere, der har en kandidat eller ph.d.-grad blandt de uddannelser og arbejdsfunktioner, som findes blandt DM's medlemmer¹. Det lønbegreb, der bliver brugt, er lønnen før skat og uden pension. Det svarer til den arbejdsmarkedsbidragspligtige indkomst.

Anciennitet på arbejdsmarkedet måles som antal år efter personen har færdiggjort sin kandidatgrad. For dem, der har flere kandidatuddannelser, måles der fra kandidatåret for den første kandidatuddannelse. For dem, der har opnået en ph.d.-grad, måles der ligeledes fra deres første kandidatgrad.

Indkomsten er regnet for personens primære job i september måned (BFL-registeret). Det primære job defineres som det job, hvor der registreres flest timer, og sekundært, hvor der er størst indkomst.

Der anvendes data fra BFL juni 2017. Arbejdsfunktion og brancher er ligeledes udledt fra det primære job i BFL. Brancherne er grupperet med udgangspunkt i DB07, men er tilpasset, så inddelingen afspejler DM's medlemsgruppe bedst muligt.

¹ Det betyder, at personer der har en lang videregående uddannelse indenfor: Medicin, odontologi, psykologi og arkitektur eller som officer i forsvaret er frasorteret. Ligeledes er advokater, dommere, sygeplejersker, paramedicinere, ergoterapeuter, fodterapeuter, afspændingspædagoger, fysioterapeuter, kiropraktorer, dyrlæger, tandlæger, læger, jordemødre, personer der arbejder med kost og ernæring samt ingeniører frasorteret.

I dette notat fokuseres udelukkende på fuldtidsansatte på det private arbejdsmarked, som ikke har ledelsesansvar. Den afgrænsede gruppe af akademikere, der er redegjort for i dette afsnit, vil i notatet blive omtalt som "akademikerne".

Kønssforskelle på lønniveau

Blandt de privatansatte uden ledelsesansvar, der har en kandidat eller ph.d.-grad og er en del af de områder, som repræsenterer DM's medlemsgruppe², ses det, at der er en forskel mellem mænds og kvinders gennemsnitsløn på 4.809 kroner. Det svarer til, at kvindelige akademikere i gennemsnit tjener ca. 90 procent af, hvad mandlige akademikere tjener (Tabel 1).

Tabel 1 – Gennemsnitlig løn

	Mænd	Kvinder	Forskel
Antal personer	20.185	17.471	-2714
Gennemsnitlig bruttoløn, kr.	50.484	45.675	-4809
Indeks, mand=100	100	90	-10

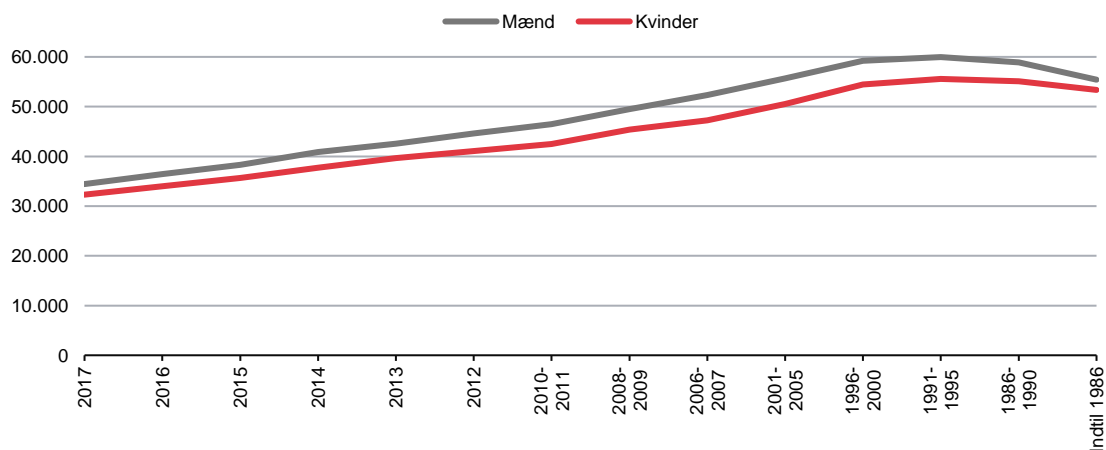
Anm: Det lønbegreb, der bliver brugt, er lønnen før skat og uden pension. Det svarer til den arbejdsmarkedsbidragspigtige indkomst.
Kilde: Danmarks Statistik 2017

En sådan sammenligning er dog ikke retvisende for den reelle lønforskel mellem mænd og kvinder, da gruppen af mænd og gruppen af kvinder er forskellige på en række punkter, der alle har betydning for lønniveauet, fx anciennitet, alder, uddannelse, arbejdsopgaver og branche. En betydelig del af den kønsbaserede lønforskel blandt akademikere kan derfor forklares alene ved forskelle mellem de to grupper i undersøgelsen.

Anciennitet

Lønnen stiger i takt med højere anciennitet på arbejdsmarkedet for både mænd og kvinder. Generelt er gennemsnitslønningerne højere, jo længere tid der er gået, siden personen dimitterede. Figur 1 viser dog en tendens til et højere lønniveau blandt mandlige ansatte uagtet anciennitet.

Figur 1. Gennemsnitsbruttoløn fordelt på kandidatår og køn

Anm: Det lønbegreb, der bliver brugt, er lønnen før skat og uden pension. Det svarer til den arbejdsmarkedsbidragspigtige indkomst.
Anm: Bemærk at der ikke er samme afstand mellem datapunkterne på den horisontale akse.
Kilde: Danmarks Statistik 2017

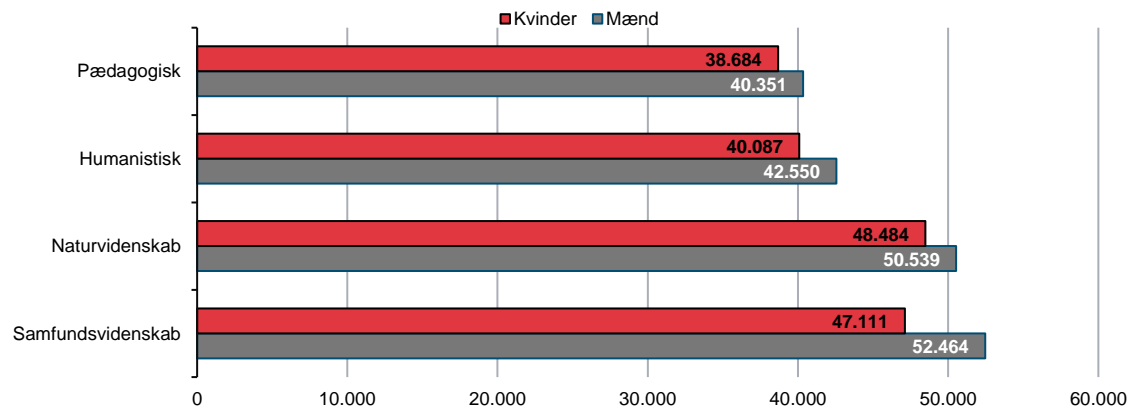
² Se afsnittet "Sådan har vi gjort"

Uddannelse

Lønningerne varierer også mellem mænd og kvinder, hvis man ser på tværs af uddannelsesretninger. Der er for alle uddannelsesretninger en kønsforskel i gennemsnitslønningerne, og i alle uddannelsesgrupper tjener mænd i gennemsnit mere end kvinder. Forskellen er størst indenfor samfundsvidenskab (ca. 5.350 kroner forskel) og mindst indenfor pædagogik (ca. 1.700 kroner forskel).

Der kan dog være forskel på alderssammensætningen, branche eller lignende mellem grupperne.

Figur 2 – Gennemsnitlig bruttoløn fordelt på uddannelsesretning og køn

Anm.: Det lønbegreb der bliver brugt er lønnen før skat og uden pension. Det svarer til den arbejdsmarkedsbidragspigtige indkomst.

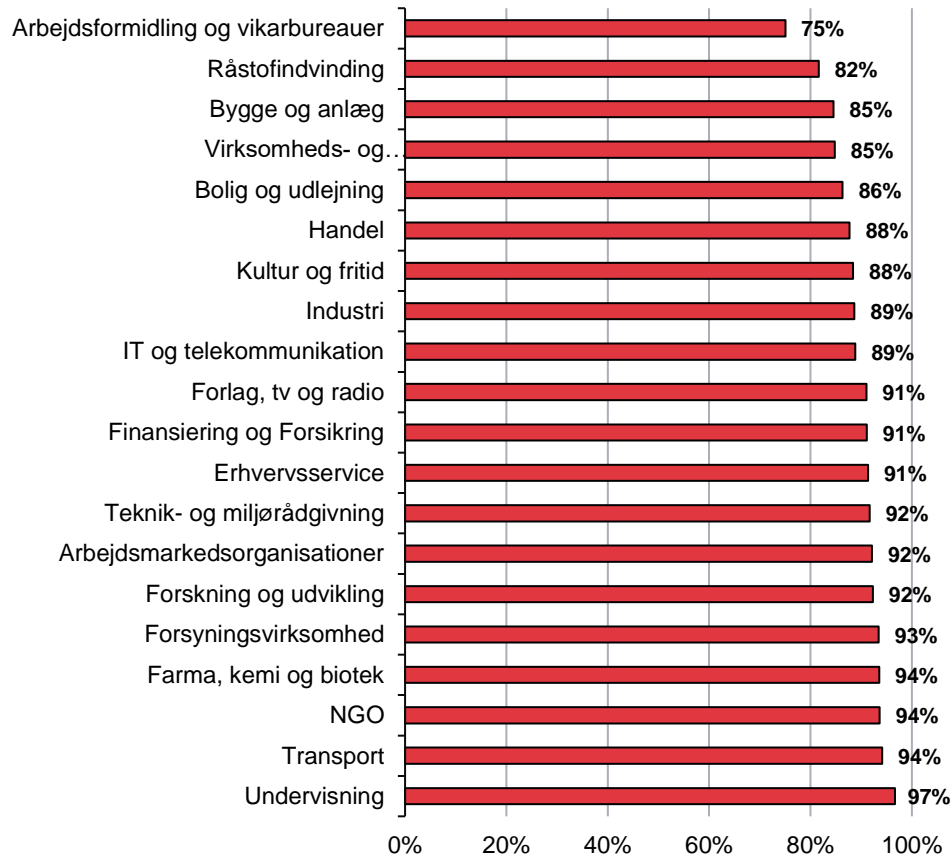
Kilde: Danmarks Statistik 2017

Branche

Mændene er i gennemsnit højere lønnet end kvinderne, også hvis man inddeler akademikerne efter hvilken branche, de er ansat i, dog varierer lønforskellen meget. Figur 3 viser kvindernes gennemsnitlige andel af mændenes bruttoløn på det private arbejdsmarked fordelt på brancher og køn i de brancher, hvor der er en statistisk forskel på lønnen mellem kønnene.

Den største forskel i gennemsnitslønnen findes i branchen "Arbejdsformidling og vikarbureauer", hvor forskellen på mænds og kvinders gennemsnitsløn er næsten 13.000 kroner. 35 mænd og 69 kvinder er ansat i denne branche og kvindernes gennemsnitlige løn udgør kun 75 procent af mændenes. Den mindste lønforskel findes i branchen "Undervisning", hvor forskellen er ca. 1.300 kroner. Her er 608 mænd og 738 kvinder ansat, og kvinderne tjener i gennemsnit 97 procent af, hvad mændene tjener.

Figur 3 - Kvindernes gennemsnitlige andel af mændenes bruttoløn på det private arbejdsmarked fordelt på brancher og køn

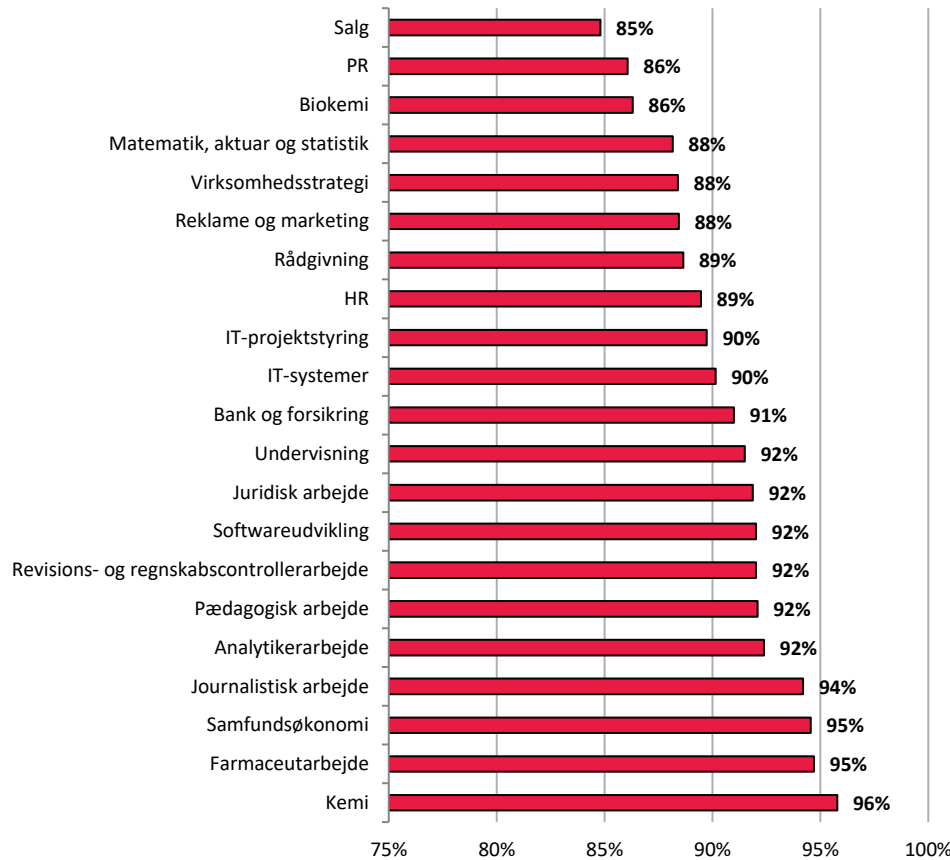
Anm: Det lønbegreb, der bliver brugt, er lønnen før skat og uden pension. Det svarer til den arbejdsmarkedsbidragspigtige indkomst. Brancher med mindre end 5 akademikere eller hvor lønforskellen ikke er signifikant forskellig fra nul ved et 95 pct. konfidensinterval er udeladt. Kilde: Danmarks Statistik 2017

Arbejdsopgaver

Figur 4 viser, at indenfor alle arbejdsopgaver, hvor der er en statistisk forskel på mænds og kvinders løn, er mændenes gennemsnitlige løn højere end kvindernes.

Den største relative forskel ses i arbejdsopgaven "Salg" som 497 mænd og 335 kvinder er ansat til. Her er mændenes gennemsnitsløn ca. 8.500 kroner højere end kvindernes. Det svarer til, at kvinderne i gennemsnit kun tjener 85 procent af, hvad mændene tjener. Den laveste gennemsnitlige lønforskel findes indenfor "Kemi", hvor forskellen på gennemsnitslønnen er ca. 2.200 kroner. 787 mænd og 1.140 kvinder er ansat med denne arbejdsopgave.

Figur 4 – Kvindernes gennemsnitlige andel af mændenes bruttoløn på det private arbejdsmarked fordelt på arbejdsopgaver og køn

Anm: Det lønbegreb, der bliver brugt, er lønnen før skat og uden pension. Det svarer til den arbejdsmarkedsbidragspigtige indkomst. Grupper med mindre end 500 akademikere eller hvor lønforskellen ikke er signifikant forskellig fra nul ved et 95 pct. konfidensinterval er udeladt. Kilde: Danmarks Statistik 2017

Hvad kan forklares?

Som det fremgår af forrige afsnit, spiller mange faktorer ind, når man skal sammenligne mandlige og kvindelige akademikeres løn. Derfor kræver sammenligningen, at man korrigerer for faktorer, som har betydning for lønnen. Der korrigeres i denne analyse for:

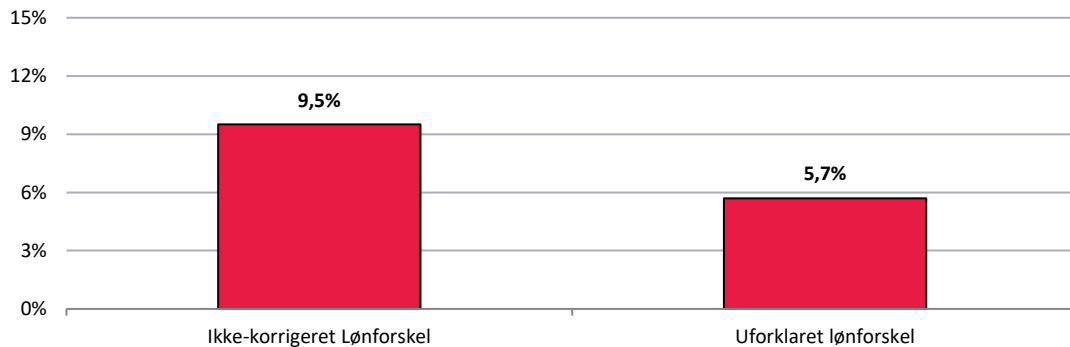
- **Timetal**
- **Anciennitet**
- **Uddannelse**
- **Region**
- **Branche**
- **Arbejdsopgave**
- **Ph.d.-grad**

Der foretages en såkaldt Blinder-Oaxaca Dekomponeringsanalyse³. Analysen viser, at lønforskellen på 9,5 procent kan deles op i en forklaret og en uforklaret del. Den forklarede lønforskel er på 3,8 procent (svarende til 1.955 kroner), det betyder, at 3,8 procentpoint af lønforskellen direkte kan forklares af

³ Neumark decomposition. For mere information om metoden, se <https://cran.rproject.org/web/packages/oaxaca/vignettes/oaxaca.pdf>

forskelle mellem mænd og kvinder, når man ser på fx uddannelsesvalg eller branche. Tilbage er der en uforklaret lønforskel på 5,7 procent (svarende til 2.854 kroner), som ikke kan forklares af forskelle i uddannelse, anciennitet osv. Det kan dog ikke udelukkes, at der også er andre faktorer end dem, som er medtaget i analysen, der har indflydelse på akademikernes løn, og dermed kan påvirke lønforskellen.

Figur 5 – Forklaret og ikke-forklaret lønforskel på mænd og kvinder

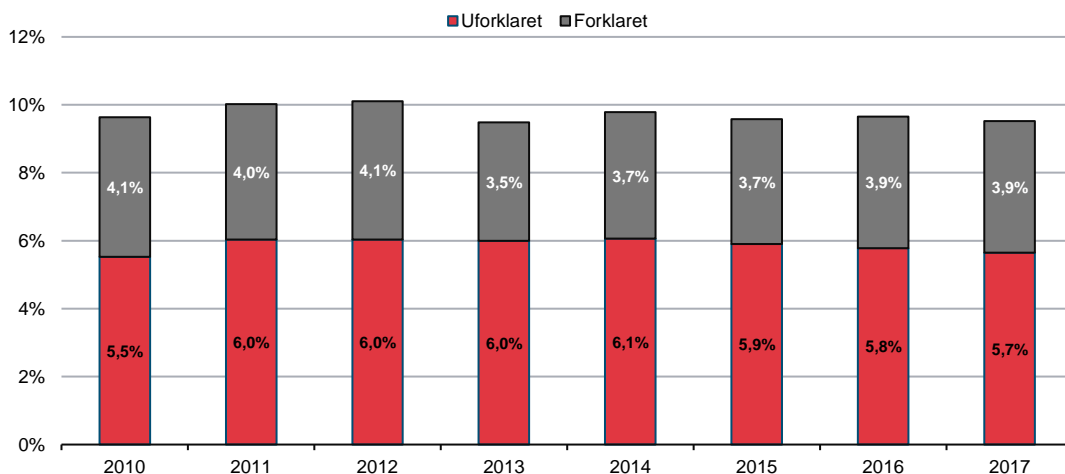

Kilde: Danmarks Statistik 2017

Historisk udvikling i lønforskellen mellem mænd og kvinder

De seneste 8 år har der ikke været nogen udvikling i lønforskellen mellem de fuldtidsansatte akademikere på det private arbejdsmarked. **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.** viser udviklingen i lønforskellen mellem mænd og kvinder fra 2010-2017. Det ses, at der ikke har været nogen nævneværdig ændring i hverken den forklarede eller den uforklarede lønforskel. Den samlede lønforskel i perioden svinger mellem 9,5 og 10 procent og den uforklarede lønforskel svinger mellem 5,5 og 6,1 procent.

Figur 6 - Udvikling i forklaret og ikke-forklaret lønforskel 2010-2017

Kilde: Danmarks Statistik 2010-2017